

Új szakmai kiadványok

Ebben a rovatban folyamatosan ismertetjük a hazai szakkönyvtárak, minisztériumok és vállalati dokumentációs részlegek műszaki fejlesztést szolgáló kiadványait. Célünk, hogy minél nagyobb számban mutassuk be az ilyen tárgyú értesítőket, tájékoztatókat, körleveleket, szemléket stb., s ezzel is elősegítsük hálózatunk könyvtárainak jobb együttműködését, tájékoztatását. Kérjük tehát, hogy minden sokszorosításban megjelenő kiadványukat szerkesztőségünknek rendszeresen megküldeni sziveskedjenek.

+

Az elmúlt évben alakult NIM MŰSZAKI DOKUMENTÁCIÓS ÉS FORDÍTÓ IRODA egyre több dokumentációs kiadvánnyal segíti szakembereinek tájékoztatását. Szakirodalmi Tájékoztatójának egyes számai különböző tárgykörökre vonatkozó ismeretanyagot tárnak fel az anyag természetének megfelelő formában. Így az 1. szám "Vegyipari gépek" címen bevezetőül az SZKP XXII. kongresszusának vonatkozó határozatait közli rövidített fordításban, majd "Vegyipari gépgyártás" és "Szállítás csővezetéken" címszavak alatt folyóiratcikkeket és szabadalmi leírásokat referál részletesen, adatokkal és táblázatokkal ellátva. A tájékoztatót ezenkívül még tárgymutató is segíti. A kiadvány még a szovjet sajtó vegyipari gépekkel foglalkozó újabb cikkeinek címfordítását is felsorolja.

Ezzel szemben a "Számológépek és alkalmazásuk"-kal foglalkozó 2. szám egy szerző tollából ad összefoglaló képet a programozható elektronikus számológépekről, abból az alkalomból, hogy a nehézipari tárca létrehozott egy számítástechnikai központot, ahol egy National-Elriott 803 digitális számológépet helyez üzembe. Célja, hogy mind szélesebb körben váljék ismertté a számológépek használatának célszerűsége, és főleg azoknak készült, akik az egyes vállalatoknál mérlegelni fogják, milyen feladatok megoldására lehet előnyös a NIM Számológéppont igénybevétele. A számológépek jelentőségének, működésének és felhasználási lehetőségeinek ismertetése után egy kibernetikáról és automatikáról szóló szovjet cikk fordítását adja, majd másodfoku bibliográfiát közöl, vagyis könyvalakban megjelent, számológépekkel foglalkozó külföldi bibliográfiákat és különböző folyóiratokban megjelent rejtett bibliográfiákat tár fel, és felsorolja az OMKDK-ban e tárgyban készült irodalomkat.

Az 1961. évi fordításainak jegyzéke az Iroda által mult évben készített valamennyi fordítás címét és adatait tartalmazza saját munkaszámainak sorrendjében. A felsorolás végén bő tárgymutatót ad.

Az alig néhány éves magyar perlitipar továbbfejlődéséhez nyújt segítséget a Perlit c. témadokumentációs kiadvány, amely a hazai perlit-ipar jellemzésén túlmenően, minden vonatkozásban, előkészítési és felhasználási kérdésekben egyaránt bőségesen ismerteti a nemzetközi eredményeket és irodalmat is.

A Külföldi folyóiratok katalógusa a NIM felügyelete alá tartozó vállalatoknak, intézményeknek járó külföldi folyóiratok központi katalógusa. A dokumentációs gyorsaság igényeinek megfelelően már a megrendeléseket közli, ami természetesen azzal a kis bizonytalansággal jár, ami a megrendelések teljesítésében előfordulhat. Érdekes megkülönböztetője azonban a kiadványnak, hogy anyagát gépi uton dolgozták fel. A kiadvány egy-egy sorát egy-egy lyukkártya örökíti meg. A kiadványban olvasható betűkön és számokon kívül a lyukkártya tartalmaz még egy-két segédadatot is, amelyek lehetővé teszik a kártyák kellő csoportosítását és gyors listázását. Ilyen listázások eredménye a kiadvány olvasható szövege. Az elkészült lyukkártyatömeg pedig olyan törzssanyagot alkot, amely kiegészítve a jövőben új folyóirat-címjegyzék összeállítását néhány nap alatt lehetővé teszi. A kiadvány egyik célja az is, hogy segítséget nyújtson a hálózati alközpontoz tartozó vállalatoknak 1963. évi külföldi folyóirat-megrendeléseik összehangolására.

A Vegyipari Gazdasági Tájékoztató után megjelent Bányászati Gazdasági Tájékoztató a világ bányászatának gazdasági és műszaki-gazdasági vonatkozásairól igyekszik átfogó képet rajzolni. E célból rendszeresen közli az elgondolkodásra készítő hazai adatokat, az elért külföldi eredményeket, a gazdasági számítások egyes országokban alkalmazott módszerét, a világ bányászatának híreit, általában a bányászat valamennyi közgazdasági vonatkozású problémáját. A tömörítvények között olyanok is szerepelnek, amelyek hazánkba nem járó folyóiratok cikkeiről külföldön készült, idegen dokumentációból lefordítva került a tájékoztatóba, azért, hogy legalább ilyen formában legyen elérhető az ott közölt anyag.

Az ORSZÁGOS HUSIPARI KUTATÓ INTÉZET Husipari Dokumentációs Szolgálat Szakirodalmi Tájékoztatója általában havonta megjelenő referáló szemle. A külföldi szakcikkek referátumait fél oldal nagyságúra készítik, csak egy oldalon nyomva, hogy szűkség szerint felvágathatók és összegyűjthetők legyenek. A referátumokat csak a folyóiratok betűrendjében közli. Ezenkívül néhány folyóirat tartalomjegyzék fordítása, szabadalmi leírások címfordítása, a könyvtár új beszerzéseinek felsorolása és a legújabban elkészült fordítások jegyzéke található még a kiadványban. A függelékben az Országos Husipari Kutató Intézetben és az élelmiszeripar egyéb szerveiben található folyóiratokat sorolja fel.

A BUDAPESTI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR Külföldi folyóiratcikkek fordításainak katalógusa az ETO segítségével szakosítva és a szakon belül betűrendben sorolja fel a gyár mintegy 350 fordítását.

A DILÁVAG műszaki tájékoztató irodájának első terméke az ez évben megindult Műszaki Tájékoztató. A folyóiratcikkek közül csak szakrendbe sorolt címfordítást ad gyorstájékoztatóként, viszont közli a legújabb szabványokat, szabadalmakat és a könyvtárban meglévő fordítások és újonnan beszerzett könyvek címeit is. Tartalmára jellemző, hogy a gyár szakembereit érdeklő esetleg még nyitott műszaki kérdéseket, a gyár szakembereinek tollából kikerülő tanulmányokat - mint pl. a célgépesítés szerepe a termelékenység növelésében, az anyagár tanulmány, a zajvizsgálat stb. - tárgyaló "Műszaki aktualitások" rovat már a 2. számtól kezdve a lap elejére került. A "Könyvtári hírek" rovat közli még azokat az újításokat és találmányokat is, amelyek dokumentációs anyaga /műszaki leírás és diafilm/ a könyvtárban megtalálható.

A CSEPELI ERŐMŰ Szakkönyvtári katalógusa tulajdonképpen ajánló bibliográfia, a szakismeret nélkül érthető könyvek jegyzéke mindazok számára, akik tudásukat idegen szakterületről szerzett tájékozódással kívánják bővíteni. Az anyagban az általános érdeklődésre számottartható művek mellett - mint pl. barkácskönyv, lakberendezés, német nyelvtan, fényképezés - a különböző alapfoku műszaki könyvek is megtalálhatók.

A prospektusok iránti egyre növekvő érdeklődésre való tekintettel az É.M.ÉPÍTÉSÜGYI DOKUMENTÁCIÓS IRODA folyamatosan megjelenő Prospektus katalógusa kivonatossan ismerteti az Iroda gyűjteményének egy-egy részét. Ezek a katalógusok természetesen csak kivonatos ismertetőknél tekinthetők, hiszen több mint 10 000 prospektus teljes feldolgozása ilyen formában nem lehetséges, és nem is lenne célszerű. Ez az összeállítás, amely 20 szakcsoportra bontva mintegy 400 gép, berendezés és eljárás tömör ismertetését közli, és megadja előállítóját, alkalmas arra, hogy felhívja a figyelmet erre a fontos anyagra, és legalább izelítőt adjon az Irodának az érdeklődők számára bármikor rendelkezésre álló, szak szerint rendezett prospektusából.

A TELEFONGYÁR most megindult kiadványa, a T e l a f o n g y á -
r i M ű s z a k i T á j é k o z t a t ó az új műszaki könyveket
ismerteti a szerző, magyarra fordított cím, megjelenési év, nyelv és
oldalszám feltüntetésével, rövid kivonatos formában. Szövegbeosztása
olyan, hogy megfelelően szétvágva cédulakatalógussá is rendezhető. A
Telefongyár ugyancsak megkezdte hasonló beosztású, rövid annotációkat
közlő F o l y ó i r a t s z e m l e kiadását is.

A TEXTILIPARI KUTATÓ INTÉZET Dokumentációs Csoportjának T á -
j é k o z t a t ó k i v o n a t o k c. kiadványa a külföldi folyó-
iratickeken kívül a szakmai szempontból érdekes gyári közleményeket,
egyetemi diploma munkákat, magyar konferenciákat is közöl.

A Dokumentációs Csoportnak másik ugyancsak igen értékes és he-
lyes kezdeményezése a T á j é k o z t a t ó a T K I 1 9 6 1 . é -
v i k u t a t ó m u n k á j á r ó l , amely szakrendben csoporto-
sítva ismerteti az Intézet munkatársainak kutatási témáit, megjelöl-
ve azt is, hogy lezárt vagy még folyamatban lévő munkáról van-e szó.

A P a p i r i p a r i S a j t ó t á j é k o z t a t ó a K Ö N Y -
N Y Ű I P A R I M I N I S Z T É R I U M P A P I R I P A R I I G A Z G A T O S Á G - á n a k és a P A P I R I P A R I K U -
T A T Ó I N T É Z E T Dokumentációs Csoportjának információs kiadványa. Nyom-
tatásban, szép kivitelben jelenik meg, és a folyóiratickekről ábrá-
kat, pontos adatokat közöl, tömörítvényeket hoz.

A N Y O M D A I P A R I K I S É R L E T I Ü Z E M É S L A B O R A T Ó R I U M néhány gépelt pél-
dányban elkészítette a könyvtárába 1961. december 31-ig beérkezett
F o l y ó i r a t o k é s é v k ö n y v e k b e t ű r e n d e s
j e g y z é k é t .

A H Ű T Ó I P A R I V Á L L A L A T O K M Ű S Z A K I É S K E R E S K E D E L M I K I R E N D E L T S E G E -
nek 40 példányban stencilen sokszorosított H Ű t ó i p a r i D o -
k u m e n t á c i ó - j a elsősorban fordításokat közöl, és ujtása,
hogy az ábrák fotokópiáját külön borítékban mellékeli a kiadványnoz.
Lapszemle rovata is van, amelyben egyes folyóiratokból referátumokat,
illetve tartalomjegyzék-fordításokat hoz.

AZ OZDI KOHÁSZATI ÜZEMEK A j á n l ó B i b l i o g r á f i á -
j a szakokra bontva folyamatosan közöl részben referátumokat, rész-
ben könyv- és fordítás anyagot, folyóiratcikkeket, folyóiratcikk és
szabadalom címfordításokat.

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR ez évben teszi először közzé a
K u r r e n s k ü l f ö l d i f o l y ó i r a t o k a z e g y e s
k ö n y v t á r a k b a n . L e l ő h e l y j e g y z é k - é t , a m e l y
k b . 1 2 0 0 0 c i m e t f o g l a l m a g á b a n . C s a k a z o k n a k a f o l y ó i r a t o k n a k a d a t a -
i t t a r t a l m a z z a , a m e l y e k e t a K u l t u r a u t j á n r e n d e l t e k m e g , n e m s z e r e -
p e l t e t i t e h á t a c s e r e v a y a j á n d é k k é p p e n b e é r k e z ő l a p o k a t . A z e g y e s
f o l y ó i r a t o k c i m e m e l l e t t r ö v i d i t e t t f o r m á b a n a k i a d ó o r s z á g o k n e v é t
k ö z l i , e z t k ö v e t i a l e l ő h e l y e k f e l s o r o l á s a , i l l e t v e a z o k k ö d j e l e , a -
m e l y e k f e l o l d á s á t a k i a d v á n y v é g é n a d j a m e g . M i n d e n i n t é z m é n y k ü l ö n
k ö d j e l l e l s z e r e p e l , a z e g y m á s s a l s z o r o s s z e r v e z e t i ö s s z e f ü g g é s b e n é -
l ő k ö n y v t á r a k e s e t é b e n a h o z z á t a r t o z ó i n t é z e t e k e t a z a l a p - i n t é z e t
s z á m á h o z c s a t o l t a l s z á m j e l ö l i .

A jegyzék tulnyomórészt a Kulturához beküldött megrendelő cédu-
lák alapján, a folyóiratok kézbevétele nélkül készült, ebből bizonyos
egyenetlenségek adódhatnak. Ettől eltekintve azonban ez a hiányt pótló
kiadvány a tájékoztatás terén, az előrizetések koordinálásának
munkájánál és a könyvtárközi kölcsönzésben egyaránt könyvtárosaink
számára komoly segítséget jelent.

A SZERSZÁMGÉPFEJLESZTŐ INTÉZET második éve megjelenő S z a b a -
d a l m i T á j é k o z t a t ó - j a a b e l - é s k ü l f ö l d ö n l e g u j a b b a n
m e g j e l e n t i p a r a g i s z a b a d a l m a k n a k r é s z b e n t ö m ö r i s m e r t e t é s é t , r é s z b e n
c s a k c i m f o r d i t á s á t k ö z l i a z o s t á l y é s a l a j s t r o m s z á m , v a l a m i n t a
s z a b a d a l m a s f e l t ü n t e t é s é v e l . A z a n y a g o t o r s z á g o n k é n t r e n d e z i . A z e z
é v i 4 . s z á m k ü l ö n ö s e n h a s z n o s l e h e t m á s m i s z a k i k ö n y v t á r a k b a n i s , m i -
u t á n a z 1 9 5 4 - b e n a z E u r ó p a T a n á c s á l t a l e l f o g a d o t t é s M a g y a r o r s z á g o n
1 9 6 2 . j u l i u s 1 - t ő l k e z d ő d ő e n s z i n t é n a l k a l m a z o t t u j n e m z e t k ö z i s z a b a -
d a l m i o s t á l y o z á s i r e n d s z e r t r é s z l e t e s e n i s m e r t e t i .

A M T E S Z K Ö Z P O N T I A U T O M A T I Z Á L Á S I B I Z O T T S Á G Á - n a k K ö z l e m é -
n y e i e z é v i 4 . s z á m a a I I I . O r s z á g o s A u t o m a t i z á l á s i K o n f e r e n c i a
a l k a l m á b ó l a z a u t o m a t i z á l á s g a z d a s á g i k é r d é s e i t á r g y á b a n ö s s z e á l l i -
t o t t b i b l i o g r á f i a . T a r t a l m a j e l e n t ő s r é s z b e n a M a g y a r T u d o m á n y o s A k a -
d é m i a I p a r g a z d a s á g i K u t a t ó C s o p o r t j a á l t a l ö s s z e á l l i t o t t a n y a g . K ü l ö n
c s o p o r t o k r a b o n t v a f o g l a l k o z i k a z a u t o m a t i z á l á s g a z d a s á g i é s t á r s a d a l -
m i k é r d é s e i v e l , a z a u t o m a t i z á l á s h a t é k o n y s á g á n a k m é r é s é v e l . A k ö n y v e k -

nél feltünteteti a leleőhelyet is. "Hirek" rovatában részben külföldi folyóiratokból merített, részben hazai eseményekkel foglalkozó újdonságokat közöl.

A LÁNG GÉPGYÁR K ü l f ö l d i f o l y ó i r a t o k t a r t a l o m j e g y z é k f o r d i t á s á - b a n e g y - e g y c i m m e l l e t t a n n o t á c i ó t , á b r a f o r d i t á s t , s ő t t ö m ö r i t v é n y e s f o r d i t á s t i s a d . F é - m e k r a g a s z t á s a m ű a n y a g g a l c . d o k u m e n t á c i ó s ö z - s z e á l l i t á s a a z e t á r g y k ö r b e t a r t o z ó f o l y ó i r a t c i k k e k n e k r é s z l e t e s i s - m e r t e t é s é t , t ö m ö r i t v é n y e s f o r d i t á s á t k ö z l i a z á b r á k f o t o k ö p i á i v a l , é s f e l s o r o l n é h á n y c i m f o r d i t á s t i s .

A Z E R Ő S Á R A M U G Y Á R T M Á N Y F E J L E S Z T Ő I N T É Z E T A Z E R F I m ű s z a - k i d o k u m e n t á c i ó m ű k ö d é s e é s s z o l g á l - t a t á s a i c i m e n r é s z l e t e s e n b e s z á m o l o l v a s ó i n a k a z I n t é z e t b e n f o l y ó d o k u m e n t á c i ó s m u n k á r ó l é s a z o t t t a l á l h a t ó s z a k i r o d a l m i a n y a g - r ó l . I s m e r t e t i a k ö n y v t á r f ő g y ű j t ő k ö r é t t á r g y k ö r é s k i a d v á n y f a j t á k s z e r i n t , a k ö r ö z é s é s k ö l c s ö n z é s m ó d j á t , a k ö n y v b e s z e r z é s n é l h a s z n á l t f o r r á s o k a t , a k ö n y v t á r b a n t a l á l h a t ó f o l y ó i r a t o k j e g y z é k é t , r e f e r á l ó l a p o k a t é s e g y é b d o k u m e n t á c i ó s s e g é d e s z k ö z ű k e t , a s z a b a d a l m i g y ű j t e - m é n y e k e t é s e g y é b k i a d v á n y - f a j t á k a t , v a l a m i n t a k a t a l ó g u s o k a t é s a z o k r e n d s z e r é t .

A K Ö N Y V I P A R I M I N I S Z T É R I U M m ű s z a k i k ö n y v t á r a s o k s z o r o s i t o t t a 1 9 6 2 . é v i u j b e s z e r z é s e i n e k j e g y z é k - é t .

A W I L H E L M P I E C K V A G O N É S G É P G Y Á R u j j o n n a n s z e r v e z e t t v á l l a l a t i m ű s z a k i t á j é k o z t a t ó é s p r o p a g a n d a o s z t á l y a a z e d d i g i K ö n y v t á r i É r t e - s i t ő u t ó d a k é n t M ű s z a k i T á j é k o z t a t ó - t j e l e n t e t m e g , a m e l y u j b o r i t ó l a p j á v a l i s j e l k é p e z i a z t a s z e r v e z e t i v á l t o - z á s t , a m e l y a v á l l a l a t b a n f o l y ó m ű s z a k i p r o p a g a n d a t e r é n v é g b e m e n t . A k i a d v á n y e d d i g i f o l y ó i r a t - é s k ö n y v s z e m l é j é n k i v ű l m o s t m á r a z e r e - d e t i t p ó t l ó , i l l u s z t r á l t t ö m ö r i t e t t c i k k f o r d i t á s o k a t , p r o s p e k t u s o k a t , u j i t á s i é s s z a b a d a l m i l e i r á s o k a t é s t é m a d o k u m e n t á c i ó s ö z s z e á l l i t á s o - k a t i s t a r t a l m a z .

A CSEPEL AUTÓGYÁR F i g y e l ő s z o l g á l a t á - nak külön kiadása a műszaki könyvnapok jelentőségére hívja fel a figyelmet, és rövid annotációkkal ismerteti a könyvtárba érkezett műszaki könyvnapkiadásokat.

Nem kifejezetten szakmai kiadvány, de minden könyvtárost érdekel a KÖZALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE kiadásában megjelent A könyvtári, levéltári és múzeumi dolgozók egészségügyi és munkavédelmi útmutatója. A jogszabályokan már rögzített általános és az egyes szakokra, foglalkozási ágakra vonatkozó speciális munkavédelmi teendőket foglalja össze, amikor fejezetekre bontva ismerteti a legfontosabb munkavédelmi rendelkezéseket, valamint a jogszabály formájában egyelőre még nem rögzített feladatokat, hogy utbaigazításul és ösztönzőül szolgáljon az állami szervezeteknek és a szakszervezeti bizottságoknak a dolgozó egészségvédelmi szolgálatában végzett mindennapos munkájukhoz. A munkahellyel kapcsolatos egészségvédelmi követelmények ismertetésénél kitér a könyvtárakra vonatkozó külön előírásokra, ismerteti a balesetelhárítás alapjait, a könyvtárakban a gazdasági és egyéb műszaki berendezésekre vonatkozó balesetelhárítási előírásokat, valamint a munka- és védőruhára vonatkozó rendelkezéseket.